

Ohlédnutí za divadelní sezónou 1988/89 a informace o plánovaných akcích pro divadelní sezónu 1989/90 - referát pro Setkání amatérských divadelníků Středočeského kraje na 59. Jiráskově Hronově dne 6. 8. 1989

Milan Strotzer

Vážená soudružky, vážení soudruzi, drazí hosté, milý divadelní přátelé, moje úvodní vystoupení bude mít dvě části. Ta první je předznamenána v pozvánce na naše setkání jako Ohlédnutí za divadelní sezónou 1988/89, druhá část bude informací o plánovaných akcích SKKS pro divadelní sezónu, která stojí před námi, bude navíc rozšířena o plánované akce do konce kalendářního roku 1990.

Moje vystoupení nebude mít, jak bývalo někdejší zvykem, charakter všeobsahujícího referátu. Bude spíše komentářem, doplňujícím informace, které jste obdrželi v písemné podobě v úvodu našeho setkání. Vynasnažím se být v tomto komentáři stručným. Pokud se něčeho dotknu obsáhleji, bude to proto, že se jedná o vyvstalý či opakující se problém, vyžadující řešení, k němuž by měla dopomoci i diskuse v závěru našeho jednání.

Nuže: Prvními akcemi uplynulé divadelní sezóny byly dvě akce nesoutěžního charakteru: FEMAD a Erbenův Žebrák. Obě se uskutečnily jako smysluplná divadelní inspirace v zamýšlených intencích. Promiňte mi, že je tímto lapidárním konstatováním opustím, abych se o to více mohl pozastavit u listopadové krajské soutěžní přehlídky inscenací her pro děti v Rakovníku.

Jak sami z programové skladby vidíte, početně mimořádně chudá žeň inscenací udělala v roce 1988 vykřičník za lety stále se prohlubující krize v oblasti divadla pro děti. Učinila vykřičník nejen za kvalitou práce většiny souborů, která byla v minulých letech zásadním problémem. Učinila vykřičník zejména nad mizivým počtem souborů, které se divadlem pro děti pravidelně a se vši vážností zabývají. Ostatně, výsledky práce souboru, které byly doporučeny na národní přehlídku, jsou bez pochyb nad průměrem veškerého dění v divadle pro děti, navíc jsou příkladem a dokladem kvalitativně vyššího úsilí v dramaturgické a inscenační praxi. Problém je v tom, že zůstávají osamoceny. Daleko větším problémem je však skutečnost, že neexistuje dostatečně široká základna souborů, které by se ať pravidelně či nepravidelně inscenováním her pro děti zabývaly. Těchto souborů rok od roku ubývá, protože většina souborů považuje stále tuto oblast za okrajovou, v níž své ambice nemůže uplatnit.

Problém je však hlubší a obecnější povahy. Zabývala se jím porota přehlídky ve svém závěrečném vystoupení při vyhodnocení inscenačních výsledků a stavu, ve kterém se amatérské divadlo pro děti

nachází. Slovy Aleny Urbanové apelovala na nutnost urychleně se společně zamyslet a konat, abychom se neocitli s celým amatérským divadlem - nejen tedy tím, které je určeno dětem - v nebezpečné paradoxní situaci, abychom nezaspali dobu. Zase jednou „čas oponou trhnul“, jak říká Neruda, mnoho ožehavých otázek, dosud odkládaných si naléhavě žádá odpověď. Jednou z nich, a to kardinální, je výchova nové generace, počítačových dětí, které vstupují do čím dál tím nemilosrdněji zracionalizovaného světa, a které zatím škola neumí naučit, jak mu čelit. Zdaleka nejde jen o estetickou výchovu (i když o ni také), ale především o citovou kulturu, o probuzení citového vztahu k lidem a světu vůbec, o schopnost cítit a soucítit, což je nezbytná součást přirozeného člověka. Tam, kde tato schopnost chybí, je lidská přirozenost zdeformovaná, a jako taková nebezpečná jednotlivci i společnosti. Divadlo je se svou jedinečností - s bezprostřední emocionální působivostí živého člověka - herce na scéně - může být výborným pomocníkem právě v budování tohoto citového vztahu, v probuzení zájmu o život, o jiné lidi, může pomáhat bystřit oči k vidění a uši k slyšení všech tónů a barev života. Jenomže svou pomoc musí nabídnout včas, dokud nekorá vnímavost a dokud člověk nevplyne do modelu konzumenta, pro nějž je každá práce nejotravnější způsob, jak přijít k penězům, a volný čas bezbřehá nuda s velkým N, protože se „nic neděje“. Ale ono **včas** se posunulo v posledních letech věkově o hodně níž, než tomu bývalo dříve. Zdá se, že si to - alespoň v oblasti amatérského divadla - neuvědomujeme, jak je vidět z toho i že necháváme stále tuto oblast na okraji, přezíravě neochotni využít jedinečnou šanci, kterou divadlo pro děti právě v dnešní době amatérům nabízí: volné pole pro experiment, pro fantazii, kde dokonce nedostatky technické dovednosti profese se mohou změnit v přednosti.

Jistě, nároky na divadle pro děti se značně zvýšily, a to ne proto, že by si je vymýšleli porotci soutěží, zvýšila je doba sama. Vyhovět jim nebude snadné, v cestě stojí několik letitých handicapů, především známý nedostatek kvalitní dramatiky, pokleslost kritérií a hluboce zakořeněný předsudek, že umění moderního divadla je dětem nedostupné, že se pro ně musí z něho upravit snadno stravitelná řídká kasička. Pro skutečně tvořivé lidi však bývá nesnadnost úkolu spíš pobídkou než strašákem. V to také doufáme - v zájmu dětí, které budou za několik krátkých let dospělými diváky, a v zájmu amatérských divadelníků, kteří mohou prostřednictvím divadla pro děti realizovat a obohatit svou vlastní osobnost, stejně jako v divadle pro dospělé, a navíc s vědomím, že jejich práce má nejen subjektivní, ale také objektivní a skutečně dalekosáhlý význam.

Jakkoliv jsme ještě před několika lety hovořili podobně o oblasti dětského divadla (tj. hraného dětmi), můžeme dnes konstatovat, že se situace v této oblasti řádově proměnila. Krom jiného tomu napomohlo organizování krajské dílny dětského divadla, jejíž 4. ročník se uskutečnil v Mnichově Hradišti ve výsostně pracovním duchu, který již sám o sobě, ale i předvedenými inscenacemi a ukázkami byl důkazem pozitivní cesty, kterou dětské divadlo ve Středočeském kraji nastoupilo.

Letošní přehlídka vyspělých amatérských divadelních souborů v Rakovníku a v Nymburce byla opětovně bilancí výsledků práce předních souborů kraje. Měla poměrně vyrovnanou úroveň, její význam byl výrazně pracovní a metodický. Lze konstatovat, že byla bilancí potěšitelnou. Po - v historii krajských přehlídek - nebývalém vzepětí tvůrčích sil v r. 1986, po následném razantním útlumu a přešlapování v letech 1987 a 1988, došlo v r. 1989 k znatelnému zvýšení úrovně inscenací i jejich počtu.

Po mnohá léta vyhlašovaná, leč nenaplněvaná, otevřenost přehlídky nejrozličnějším druhům a žánrům divadla se počala cudně prosazovat teprve v posledních ročnících přehlídky. Letos se prosadila již zjevně, což přivodilo velice barvitý obraz mnohostranného usilování středočeských souborů.

Hlavní devizou zúčastněných souborů a výsledků jejich práce byla, až na 2 výjimky, velice dobré úroveň dramaturgické práce. Minimálně ze 2/3 byla z představení zjevná poučenost a schopnost inscenátorů vytvořit, adekvátně zvolené látky, dramaturgicko-režijní koncepci. A to takovou, která je potenciálně schopna a předpokládá vyjádření smyslu díla prostřednictvím vpravdě jevištních výrazových prostředků, která je zřetelně daleka pouhého jevištního převyprávění. Pominutelnou stránkou nebyla ani velice slušná úroveň scénografie a nemalé množství pozoruhodných nadprůměrných hereckých výkonů.

Hlavními problémy se ukázaly ty, které bezprostředně souvisí s proměňujícím se společenským děním, totiž svazek otázek **o čem dnes hrát, co hrát a jak**. Dnes, kdy hromadné sdělovací prostředky prezentují jevy, které ještě včera byly smysluplným okruhem zájmu amatérského divadla. A tak je pojednou nošením dříví do lesa činit na jevištích totéž. Nejlepší výsledky práce souborů, které jsme na přehlídce měli možnost vidět, přinesly i odpověď na tyto otázky. Jejich inscenace šly totiž dál k pravdě, pod povrch jevů, k jejich příčinám a kořenům.

S uvedeným problémem úzce souvisí, ač není nový, problém ulpívání v obecnosti, namnoze pak v obecnosti zahalené do historického hávu. Dalším - přetrvávajícím problémem - je otázka jak učinit domyšlenou a nosnou dramaturgicko-režijní koncepci živým a fungujícím organizmem na jevišti. Zdá se, že tento problém tkví v míře režijních zkušeností, zejména v nevybavenosti režisérů k vedení herců, ale také v potřebné odvaze režiséra.

Odborná porota doporučila nominovat k účasti na JH 1989 rakovnickou Profesionální ženu, zároveň doporučila upřít pozornost organizátorů nesoutěžní části Jiráskova Hronova na inscenace Stará žena vysedává a Štěstí je dřina, drahoušku. K účasti na Šrámkově Písku v r. 1990 doporučila počin Divadla AHA z Lysé n. L.

Letošní krajská přehlídka v Rakovníku a v Nymburce nastolila otázku potřebné změny přežilého způsobu kritické reflexe, tj. obligátních rozborů a hodnocení inscenací, v nichž na jedné straně stojí porota a na druhé straně inscenátoři v jakémisi nepřilíš demokratickém uspořádání, a to pro obě strany. Tato otázka byla široce diskutována na půdě KPS pro amatérské divadlo. V diskusi odezněla volání po potřebě otevřenější diskuse s členy souborů hrajících i nehrajících na přehlídce, po omezení oficiálnosti hodnocení a nastolení demokratičtějšího způsobu, po vhodnějším (demokratičtějším) uspořádání prostorovém, po soustředění většího počtu inscenací do jednoho dne, po účasti členů ostatních souborů v diskusích k jednotlivým představením, respektive účastníků vzdělávacích akcí, konaných v rámci přehlídky. Byly učiněny i konkrétní návrhy jak „hodnocení“ organizovat. Počítáme s tím, že příští ročník přehlídky přinese na základě uvedených podnětů potřebnou změnu způsobu, jakým provádět kritickou reflexi přehlídkových inscenací.

Po čtyřleté odmlce byla v Mnichově Hradišti, především díky pochopení Josefa Flanderky, vedoucího Klubu pracujících a Okresního kulturního střediska v Mladé Boleslavi, za osobní pomoci Evy Zajíčkové, metodicky OKS, obnovena krajská přehlídka dětských divadelních a loutkářských souborů. Mnichovo Hradiště se tak stalo mekou středočeského dětského divadla. Krajská přehlídka byla koncipována svou programovou strukturou podobně jako krajské dílny dětského divadla. Obsahovala tematicky zacílenou seminární část, přehlídku inscenací i diskusi účastníků k jednotlivým představením přehlídky, vedenou odbornou porotou. Stala se tak pravidelnou druhou soustředěnou příležitostí v roce na pomoc rozvoji dětského divadla. Obnovu přehlídky umožnil a zároveň si i vyžádal, v předchozích letech vytvořený základní okruh poučených vedoucích dětských divadelních kolektivů. Ten se také stal základem kvalitativně rozdílného přístupu k práci s dětmi. Výsledky snažení těchto vedoucích souborů jsme konečně mohli prezentovat na půdě krajské přehlídky. Jejich výsledky práce byly nesrovnatelně lepší než těch, jež téměř pětileté intenzivní usilování o kvalitativní proměnu dětského divadla a dramatické výchovy v kraji prozatím mýjelo. K účasti na národní přehlídce byl nominován soubor z Mělníka s Královnou Koloběžkou. Spolu s ním byl k účasti doporučen i soubor ze Slap.

U krajské přehlídky venkovských divadelních souborů došlo, počínaje rokem 1989 ke změně jednoho z míst, v kterém byla konána. Pro nutnou rekonstrukci divadla ve Žlebech bylo vyhledáno nové místo pořádání. Vedle Libice n. C. se jím stal Žebrák, díky pochopení Fr. Lorence, vedoucího Sdruženého klubu pracujících a dalších spolupřátelů z Žebráku, jakož i díky pochopení instituci v okresním městě Berouně. Přehlídka byla do Žebráku přenesena zatím dočasně. Pokud bude do 4 let dokončena rekonstrukce žlebského divadla, bude přehlídka navracena do jejího původního místa. Pokud ne, zůstane nejspíše nadále v Žebráku. Nutno podotknout, že přenesením do Žebráku, přehlídka získala nejen

technicky lépe vybavenými hracími prostory a pěkným prostředím žebroáckého klubu pracujících, ale i díky letité zkušenosti z pořádání Erbenova Žebráku a příkladné organizační činnosti, jejíž hlavní devizou jsou vyprodaná a zaplněná hlediště.

Z programu přehlídky, který máte před sebou, lze na první pohled vysledovat pestrý dramaturgický záběr. Při bližším seznámení pak i pozoruhodnost v tom, že dvě z her byly napsány jako původní hry členů souboru. Jsou jimi Husitský mariáš Pavla Žemličky a Zdeňka Bubníka a hra Ludvíka Němce Tenkrát v Mykénách. Vzhledem k celkové současné situaci v oblasti dramaturgie i inscenační praxi venkovských souborů jde u obou autorských pokusů o výsledek vymykající se běžnému přístupu k divadelní práci. Bystřičtí však došli v inscenačním tvaru o kus dál a po právu byli se svou hrou doporučeni k účasti na národní přehlídce ve Vysokém n. Jiz. Nad průměrem letošní přehlídky se dostala i inscenace souboru ze Žebráku.

Ve všech ostatních případech jsme se však setkali s řádově problematičtějšími výsledky. Přehlídka jako celek nikterak také nepřevýšila průměr amatérské divadelní práce venkovských souborů v kraji. Výjimečné na ní byly obě zmíněné autorské práce a nemalá řada pěkných hereckých výkonů. Jako nejproblematičtější se projevila dramaturgicko-režijní příprava a vlastní režijní práce, ruku v ruce pak ve většině případů i scénografie.

Vzhledem k tomu, že se jedná o problémy přetrvávající, ba zdá se, že stále se prohlubující, máme co dělat s jevem, který nás nemůže nechat nevzrušivými. Již příliš často opakovaná chudá žeň venkovských souborů signalizuje, že v této oblasti není vše v pořádku, že nevystačíme s konstatováním o tom, že jednou se urodí více a podruhé méně.

Kde je však zakopaný pes? Bezpochyby v stále n řidnoucí základně venkovských souborů. Jednou z jejich příčin je i skutečnost, že v poslední době příkře narůstá oblast nejrůznějších zájmových aktivit, žel pro divadlo, aktivit mimouměleckého, především technického charakteru. S tím souvisí i skutečnost, že se stále méně chodí do divadla koukat na sousedy, že už nestačí jen tak něco secvičit. Ztráta sousedského publika pak způsobuje ztrátu motivace členů souborů divadlem se zabývat, a to zejména u mladší venkovské populace.

Je ještě vůbec možné zapojit všechny prozatím jsoucí venkovské soubory do širšího, tj. poučeného a aktuálně smysluplného divadelního dění, a to dříve než se jejich základna rozplyne v oblasti jiných zájmů? To je jedna otázka za jednou z příčin současného stavu venkovského divadla. Nasnadě je i další: Jak motivovat vedoucí osobnosti prozatím fungujících venkovských souborů k tomu, aby rozšiřovali své

divadelní poznatky a zkušenosti, aby využívali (alespoň ve Středočeském kraji) dostatečně bohatou paletu příležitostí, jakými jsou nejrůznější vzdělávací akce, dílny a přehlídky? Skutečnost je taková, že kromě členů bystrického souboru, je opravdovou vzácností účast členů venkovských souborů na pořádaných vzdělávacích a dalších divadelních akcích. Je to paradoxní situace. Ti, kteří by nejvíce potřebovali nahlédnout, kudy že vede cesta současného amatérského divadla, se uzavírají v ulitě.

Ti, komu leží na srdci budoucnost amatérského divadla na venkově, neboť bez něj (domnívám se) nemůže mít valnou budoucnost ani divadlo ve větších sídelních aglomeracích, divadlo jako celek, ti si dnes zatím marně lámou hlavu, jak onu pomyslnou ulitu otevřít. Otázek by mohla následovat celá řada. Položil jsem jen dvě, o kterých si myslím, že bychom je všichni společně mohli pomoci řešit prostředky, které máme k dispozici. Těžko zde můžeme řešit hlavní příčiny a kořeny stávajícího stavu, neboť to není bezprostředně v naší moci. Ostatně, jejich důkladná analýza by si vyžádala přinejmenším samostatné jednání, podložené nejedním fundovaným šetřením.

Pokud mluvíme o prostředcích, kterými vládneme, mám vedle všech organizovaných příležitostí Středočeským krajským kulturním střediskem či okresními kulturními středisky, na mysli především ty prostředky, jejichž síla tkví v osobním kontaktu, v drobné mravenčí práci každého metodika, ale především amatérského divadelníka, vědomého si současného stavu a souvislostí, v jeho osobním příkladu a nenásilně podané pomocné ruce. Jakkoli se takové prostředky zdají být nebohými, jsem osobně přesvědčen, že jsou účinnější nad sebelépe financovanou a odborně zajišťovanou oficiální organizovanou pomoc. Ta může sehrát roli až tehdy, bude-li vyprovokován a podchycen skutečný zájem. A o to vlastně jde především.

Chcete-li sledovat nadále mojí řeč a mít přitom před očima související informace, obraťte na stranu 7. Máte zde přehled o zastoupení Středočeských souborů na národních přehlídkách. Mám za to, že lze s čistým svědomím konstatovat, že všechny zde uvedené soubory reprezentovaly náš kraj důstojně, že pokud jejich inscenace nenáležely k předním inscenacím té které přehlídky, obstáli ve všech případech jako jejich lepší část. Bezesporu nejlépe se dařilo dětskému divadelnímu kolektivu z Mělníka, vedenému Jiřinou Lhotskou na letošním Kaplickém divadelním létě. Jejich inscenace se patrně stala určitým mezníkem ve vývoji „kaplického“ pohledu na inscenační praxi dětských divadelních kolektivů, k čemuž přispěla erudovanost a kvalita dramaturgické, dramaturgicko-režijní i pedagogické práce Jiřiny Lhotské a technická vybavenost jednotlivých členů souboru, u nichž lze hovořit - jakkoliv to bylo zatím pro dětské divadlo v Kaplici tabu - o vytváření hereckých postav a potažmo o hereckých výkonech. Mělničtí ovládli Kaplici naprosto bezkonkurenčně.

V průběhu minulé divadelní sezóny byly realizovány všechny plánované vzdělávací akce - jejich přehled, včetně základních údajů o každé z nich máte rovněž v rukou. Zbývá k němu připojit jen několik málo slov. Zatímco obě nástavby kursu, tkvící v individuální profesionální pomoci po dobu dvou divadelních sezón, nebyly absolventy kursů využity v takové míře, jaká byla očekávána, všechny další vzdělávací akce byly využity plně, ba bohatě.

Nejrozsáhlejším vzdělávacím projektem je Kurs Lidové konzervatoře SKKS pro vedoucí dětských dramatických kolektivů. Byl zahájen v únoru 1989. Během prvního semestru se v jeho rámci uskutečnilo 5 víkendových soustředění a jedno týdenní soustředění ve Sdruženém klubu pracujících v Žebráku. Do kursu bylo přijato na základě uskutečněných pohovorů 29 posluchačů. První semestr úspěšně ukončilo 23 posluchačů.

Informace o ediční činnosti naleznete na str. 9. cyklostylovaného materiálu, který máte k dispozici, myslím, že zde uvedená informace je dostatečná a netřeba ji dále rozšiřovat.

Na stejné straně naleznete i složení nově ustaveného krajského poradního sboru pro amatérské divadlo, který v tomto složení pracuje od dubna t.r. Dovolte mi využít příležitosti, abych poděkoval za práci bývalému poradnímu sboru v čele s bývalým předsedou Jaroslavem Šindelářem, za jeho letitou nezištnou účinnou pomoc ve všech stěžejních oblastech činnosti SKKS, spjatých s péčí o rozvoj amatérského divadla. Věřím, že nově jmenovaný krajský poradní sbor v čele s novým předsedou Jaroslavem Kodešem bude stejně nepostradatelným iniciativním pomocníkem v letech následujících.

Tolik ohlédnutí za minulou divadelní sezónou.

Co nás čeká v sezóně následné:

První akcí příští sezóny bude FEMAD - tvůrčí dílna mladého amatérského divadla. Uskuteční se opět v Libici n. C. Díky pochopení Místního národního výboru, vedoucí Střediskového kulturního zařízení v Libici a domácího souboru Vojan, prodloužili libičtí původně dvouletou dohodu a uvolili se pořádat FEMAD až do doby, než bude dokončena rekonstrukce divadla Na kovárně v Poděbradech.

Po dvou neúrodných letech, kdy amatérské divadlo tak říkajíc přešlapovalo na místě, jsme se dočkali léta úrodnějšího a to takovou měrou, že bylo možné, i přes v historii neobvykle velký počet inscenací vybraných na Jiráskův Hronov, respektovat názor loňských účastníků FEMADu a pokud možno neopakovat v programu větší počet inscenací, uvedených na Jiráskově Hronově. Programová komise

mohla letos programově vyloučit všechna představení, uváděná v Hronově, aniž by snížila úroveň programu FEMAD, jeho inspirativnost a podnětnost. Také tak učinila. Pouze náhradní představení byla vybrána z těch, které odezní na Hronově. Původní programová skladba přitom neobsahovala ani jednu hronovskou inscenaci. V programu však došlo, jak už to bývá, k určitým změnám. Poslední verzi programu máte nyní v rukou.

Na letošním FEMADu počítáme i se změnou již stereotypně zavedeného systému diskusí, jejíž model více či méně převzala řada dalších divadelních přehlídek a dílen. Opustíme protentokrát diskusi, spočívající v analýze inscenací z ryze divadelního hlediska, která, zdá se začíná být do značné míry samoučelná, a pokusíme se o reflexi představení ze zorného úhlu různých společensko-vědních a uměnovědních oblastí, tzn. v širších souvislostech, které by zpětně mohly obohatit pohled na amatérskou divadelní tvorbu a inspirovat ji. Počítáme přitom s lektorskou účastí našich předních odborníků - filozofa, sociologa, psychologa, muzikologa, teoretika výtvarného umění, odborníka na sémantiku jazyka a konečně i teatrologa.

Programová skladba další akce, Erbenova žebráku, následuje v „informacích“ hned za programovou skladbou FEMADu. Ke každé inscenaci přehlídky se uskuteční diskuse členů souboru se Členy krajské poroty, zaměřená k problematice současného uvádění divadelní klasiky. Organizátoři rádi uvítají amatérské divadelníky kraje nejen v hledištích na jednotlivých představeních, ale také na diskusích k nim.

Programová skladba dalších přehlídek a dílny dětského divadla není dosud známa, neboť uzávěrky přihlášek souborů na tyto akce jsou teprve před námi. To mj. znamená, že uvedené termíny jsou rámcové, tj. při menším počtu přihlášených inscenací budou kráceny, a to vždy nejdříve o první hrací dny jednotlivých přehlídek či jejich částí. To se týká Rakovnická Popelky, což je nový název pro krajskou přehlídku inscenací her pro děti, Středočeských divadelních her v Nymburce, Wintrova Rakovníka, dále krajské soutěžní přehlídky venkovských divadelních souborů a Erbenova Žebráku 1990.

S většinou přehlídkových akcí budou spojeny samostatné vzdělávací akce, jejichž přehled, včetně tematického zaměření naleznete na str. 8. Krajské dílny dětského divadla budou realizovány v osvědčené programové struktuře. Seminárním tématem listopadové dílny v r. 1989 bude jeden z dalších stavebních kamenů režijní práce: tempo a rytmus v inscenaci.

Na seminář krajské dílny bude volně navazovat seminář při krajské přehlídce dětských divadelních a loutkářských souborů v dubnu 1990, jehož tématem bude tvarování a specifika režie v dětském divadle,

uzavírající cyklus seminářů věnovaných na krajské dílně divadelní režii. Tento seminář bude mít dvě části - jeho pokračování bude v květnu v Rakovníku. To znamená, že podmínkou účasti na semináři v Rakovníku bude absolvování jeho první části na krajské přehlídce v Mnichově Hradišti. Tento rakovnický seminář bude pořádán ve spolupráci s Pražským kulturním střediskem jako poslední v sérii nástavbových seminářů pro absolventy dvouletého kursu dramatické výchovy dětí a pokročilé vedoucí dětských divadelních souborů.

Pokud jde o dramaturgický seminář připravovaný v rámci letošního Erbenova žebříku. Zadáni lektorské skupině bylo následovné: vyberte z vašeho hlediska 6 nejzajímavějších her, které nejsou na amatérských jevištích frekventovány a přednese v 15 minutách o každé z nich základní informace, syžet či popis stavby hry. Bylo vybráno 6 oblastí dramatiky i současná sovětská dramatika, současná česká dramatika, česká klasika, současná polská dramatika, současná (devizově volná) západní dramatika a dramatika pro děti a mládež. Účastníci semináře budou tedy mít možnost seznámit se s 6 x 6-ti (tj. 36-ti) tituly.

Seminář k problematice divadla pro děti a mládež v listopadu t. r. v Rakovníku bude prvním seminářem, na nějž budou systematicky navazovat další, a to minimálně vždy v rámci krajské přehlídky inscenací her pro děti, ale je počítáno s rozšířením frekvence také mimo ni. Necht' vás nemýlí název semináře, věnovaného specifické oblasti divadelní činnosti. Jde pouze o specifickou oblast činnosti, nikoliv o nějaké specifikum divadelní práce. Ta je přirozeně stejná jak v divadle pro dospělé, tak v divadle, určeném dětem a mládeži. Hovořím o tom proto, že se systematickým dlouhodobým vzděláváním režisérů divadelních souborů budeme moci, budeme-li mít prostředky, započít nejdříve v r. 1991 po skončení Kursu pro vedoucí dětských dramatických kolektivů. Máte-li v souborech mladé, ale i starší adepty na divadelní režii, využijte příležitosti k jejich systematickému vzdělávání vysíláním na cyklus seminářů divadla pro děti.

Poněkud neobvyklou vzdělávací akcí, určenou především pokročilejším divadelníkům, ale i těm, kteří se za pokročilé nepovažují, je cyklus seminářů nazvaný „3 X 3“. Bude jakýmsi volným spojením studijního pobytu na nejvyšší divadelní přehlídce kraje, spojením v minulých letech konaných nástavbových seminářů pro absolventy dlouhodobých kursů SKKS v divadelních oborech a dramaturgického semináře toho typu, který se uskuteční v říjnu t. r. při Erbenově Žebříku. Počítáme s tím, že jeho účastníci zhlédnou vždy od pátku do soboty většinu představení krajské přehlídky vyspělých souborů. Pro ty, kteří se budou moci zúčastnit již od čtvrtka večer, bude umožněn rozšířený pobyt a zajištěn program v průběhu dne v pátek. Nebude přitom podmínkou zúčastnit se všech třech po sobě jdoucích seminářů, ačkoliv právě účast na celém cyklu může zájemcům zprostředkovat ucelený pohled na nejlepší výsledky inscenační práce středočeských souborů a nabýt, co nejvíce dalších poznatků a zkušeností, o což právě

jde organizátorům tohoto projektu především.

Pozvání a přihlášky na všechny krajské samostatné vzdělávací akce a divadelní dílny jsou vždy distribuovány minimálně všem okresním kulturním střediskům, vedoucím krajsky sledovaných souborů, namnoze však i širšímu aktivu amatérských divadelníků podle typu té které akce. Nicméně, lze se v případě zájmu obracet i přímo na SKKS.

Vedle možností, které skýtají akce organizované v kraji, je celá řada možností prohlubování poznatků a zkušeností na vzdělávacích akcích, organizovaných při ústředních divadelních přehlídkách - Klub mladých divadelníků na JH, školení režisérů na národní přehlídce ve Vysokém n. Jiz., semináře věnované současnému sovětskému divadlu na svitavské přehlídce, semináře na národní přehlídce Dospělí dětem ve Stráži pod Ralskem, diskusní kluby na Šrámkově Písku, semináře věnované dětskému divadlu na Kaplickém divadelním létě a další.

Žel, bývá téměř pravidlem, že přihlášky dochází na tyto akce v nepříliš velkém předstihu a navíc je zastoupení jednotlivých krajů limitováno. Proto bych rád Využil příležitosti našeho setkání a vyzval zájemce o účast na ústředně organizovaných divadelních akcích, aby se bez ohledu na roční dobu, avšak vždy s patřičným předstihem přihlašovali jaksi bianco, a to ať písemně či telefonicky na SKKS. Tj. abych mohl operativně těmto konkrétním divadelníkům zaslat přednostně příslušné přihlášky a propozice.

Mám zde i jednu zcela konkrétní nabídku k účasti v Kursu praktické režie, který se uskuteční při národní přehlídce ve Vysokém nad Jizerou. Jeho náplní bude herectví coby předmět režijně herecké práce, a to herectví jako základní stavební kámen zamýšlené inscenace, herectví jako projev lidské individuality a osobnosti a konečně herectví jako interpretace dané dramaturgicko-režijní koncepce. Práce v kursu bude probíhat s přestávkami během celé přehlídky, povedou jí osvědčení lektori Kateřina Fixová a Milan Schejbal, bude doplněna videoprojekcemi významných světových inscenací a samostatnými diskusemi k přehlídkovým inscenacím. Kurs nebude uzavřen ani nepřihlášeným, ale organizátoři budou hradit ubytování a jízdné jenom těm, kteří budou přihlášení na celý běh kursu. Ti také budou mít zajištěny vstupenky na všechna večerní představení. Zájemci o toto školení necht' se u mne přihlásí, abych jim mohl předat přihlášku a další potřebné informace. Pozor! Termín uzávěrky je 31. srpna. Kurs proběhne v termínu od 7. do 14. října tohoto roku.

Touto informací jsem vyčerpal vše nejdůležitější, co jsem vám chtěl sdělit. Co jsem nesdělil v tomto vystoupení, mohu zodpovědět posléze v diskusi. Dovolte mi, abych v závěru své řeči srdečně poděkoval

za práci věnovanou v minulé divadelní sezóně amatérskému divadlu všem spolupracovníkům při pořádání krajských divadelních akcí, okresním metodikům a členům krajského poradního sboru, kteří se přičinili o smysluplné bytí amatérského divadla v našem kraji, abych poděkoval všem profesionálním spolupracovníkům, členům lektorského sboru a odborných porot krajských soutěžních přehlídek a abych zvláště poděkoval všem amatérským divadelním souborům kraje a jejich vedoucím osobnostem, kteří svůj zájem o divadlo provozují poctivě a s plnou vážností.

Dovolte mi, abych souborům, které vystoupí na letošním Jiráskově Hronově, i souborům, které budou reprezentovat náš kraj na národní přehlídce ve Vysokém a ve Stráži pod Ralskem, popřál hodně zdaru, zaslouženého uznání a docenění jejich práce. Vám všem vespolek pak přeji dobré zdraví, dobré oči k vidění, mnoho tvůrčí invence a fantazie do další divadelní sezóny.